

INHOUDSOVERZICHT

I. STAATSRECHT

1. Grondwet
2. Staatshervorming
3. Rechten van de mens
4. Europees recht
5. Verdragenrecht

II. BESTUURSRECHT

II.1. Algemeen bestuursrecht

1. Algemeen
2. Bestuurlijke organisatie (decentralisatie - verzelfstandiging)
3. Taalwetgeving
4. Formele motivering bestuurshandelingen
5. Openbaarheid van bestuur
6. Ombudslieden
7. Bescherming van persoonsgegevens
8. Ambtenarenrecht
9. Bestuurlijk goederenrecht/Publiek-privaat domein
10. Contracten met de overheid
11. Bestuurlijke handhaving

II.2. Rechtsbescherming

1. Grondwettelijk Hof
2. Raad van State
3. Vlaamse bestuursrechtscolleges
4. Burgerlijke rechter
5. Rekenhof
6. Verjaring van schuldvorderingen tegen de staat

II.3. Bijzonder bestuursrecht

1. Omgevingsrecht

2. Migratierecht

III. REGISTERS

Alfabetisch register

Chronologisch register

INHOUDSTAFEL

	Folio
Woord vooraf	III
Inhoudsoverzicht	V
Inhoudstafel	VII
I. STAATSRECHT	
1. GRONDWET	
Gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994 (B.S. 17.II.1994)	5
2. STAATSHERVORMING	
Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (B.S. 15.VIII.1980)	39
Gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (B.S. 15.VIII.1980)	79
• Wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap (B.S. 18.I.1984)	
Bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (B.S. 14.I.1989)	87
• Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (B.S. 17.I.1989)	
3. RECHTEN VAN DE MENS	
Handvest van de Verenigde Naties van 26 juni 1945 (B.S. 1.I.1946 en B.S. 10.IX.1987)	111
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 (B.S. 31.III.1949)	123
Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (B.S. 19.VIII.1955, err. B.S. 29.VI.1961)	125
Eerste aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Parijs op 20 maart 1952 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (B.S. 19.VIII.1955, err. B.S. 29.VI.1961)	135
Vierde protocol bij het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, tot het waarborgen van bepaalde rechten en vrijheden, die niet reeds in het Verdrag en in het eerste Aanvullende Protocol daarbij zijn opgenomen, ondertekend te Straatsburg op 16 september 1963 en goedgekeurd bij de wet van 24 januari 1970 (B.S. 3.X.1970)	137
• Zesde protocol bij het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, inzake de afschaffing van de doodstraf, ondertekend te Straatsburg op 28 april 1983 en goedgekeurd bij de wet van 4 december 1998 (B.S. 21.X.1999, ed. 1)	
Zevende protocol bij het Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Straatsburg op 22 november 1984 en goedgekeurd bij de wet van 6 maart 2007 (B.S. 22.VI.2012, ed. 2)	139
• Dertiende protocol bij het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, inzake de afschaffing van de doodstraf onder alle omstandigheden, ondertekend te Vilnius op 3 mei 2002 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 2003 (B.S. 3.XI.2003)	
Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, opgemaakt te New York op 19 december 1966 en goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981 (B.S. 6.VII.1983)	141

• Facultatief Protocol behorend bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, opgemaakt te New York op 19 december 1966 en goedgekeurd bij de wet van 16 maart 1994 (B.S. 23.VI.1994)	
• Tweede Facultatief Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gericht op de afschaffing van de doodstraf, opgemaakt te New York op 15 december 1989 en goedgekeurd bij de wet van 4 december 1998 (B.S. 29.III.2000, ed. 1)	
Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten opgemaakt te New York op 19 december 1966 en goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981 (B.S. 6.VII.1983)	149
Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989 en goedgekeurd bij de wet van 25 november 1991 (B.S. 17.I.1992)	155
• Facultatief protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, inzake de verkoop van kinderen, kinderopstitutie en kinderpornografie, aangenomen te New York op 25 mei 2000 , zoals het op 14 november 2000 door de Secretaris-generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties is verbeterd, goedgekeurd bij wet van 9 februari 2006 (B.S. 27.III.2006, ed. 1)	
Herziene Europees Sociaal Handvest en de bijlage, gedaan te Straatsburg op 3 mei 1996 en goedgekeurd bij de wet van 15 maart 2002 (B.S. 10.V.2004, ed. 1)	165
• Wet van 12 mei 2019 tot oprichting van een Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (B.S. 21.VI.2019)	
4. EUROPEES RECHT	
Verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie (Pb.C. 202, 7.VI.2016, rect. Pb.C. 400, 28.X.2016)	183
Verdrag van 25 maart 1957 betreffende de werking van de Europese Unie (Pb.C. 202, 7.VI.2016, rect. Pb.C. 400, 28.X.2016)	197
Handvest van 12 december 2007 van de Grondrechten van de Europese Unie (Pb.C. 202, 7.VI.2016)	259
5. VERDRAGENRECHT	
Verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht, goedgekeurd bij wet van 10 juni 1992 (B.S. 25.XII.1993)	267
II. BESTUURSRECHT	
II.1. ALGEMEEN BESTUURSRECHT	
1. ALGEMEEN	
Bestuursdecreet van 7 december 2018 (B.S. 19.XII.2018)	287
2. BESTUURLIJKE ORGANISATIE (DECENTRALISATIE - VERZELFSTANDIGING)	
Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (B.S. 15.II.2018)	331
• Provinciewet van 30 april 1836 (B.S. 23.XII.1891) (Nederlandse tekst vastgesteld bij wet van 27 mei 1975, B.S. 22.VIII.1975)	
Provinciedecreet van 9 december 2005 (B.S. 29.XII.2005, err. B.S. 5.XII.2008, ed. 3)	477
Nieuwe Gemeentewet - Koninklijk besluit van 24 juni 1988 tot codificatie van de Gemeentewet onder het opschrift "Nieuwe Gemeentewet" (B.S. 3.IX.1988), bekrachtigd bij de wet van 26 mei 1989 (B.S. 30.V.1989, err. B.S. 30.VII.1989) (<i>Het betreft de versie van de Nieuwe Gemeentewet zoals van toepassing voor de gemeenten gelegen in het Vlaamse Gewest, behoudens uitdrukkelijke vermelding dat deze bepalingen enkel van toepassing zijn voor de Vlaamse randgemeenten, de Vlaamse taalgrensgemeenten en/of de gemeente Voeren.</i>)	539

	Folio
Gemeentedecreet van 15 juli 2005 (B.S. 31.VIII.2005, ed. 3) (<i>Uittreksel: art. 194</i>)	569
• Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (B.S. 5.VIII.1976, err. B.S. 26.XI.1976)	
Wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (B.S. 27.III.1991) (<i>Uittreksel: art. 1-42</i>)	571
Bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen (B.S. 17.X.2006)	587
3. TAALWETGEVING	
Wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en in werking treden van wetten en verordeningen (B.S. 21.VI.1961)	595
Gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken (B.S. 2.VIII.1966)	597
4. FORMELE MOTIVERING BESTUURSHANDELINGEN	
Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (B.S. 12.IX.1991)	617
5. OPENBAARHEID VAN BESTUUR	
Wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur (B.S. 30.VI.1994)	621
• Wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen (B.S. 7.V.1999, ed. 1)	
Wet van 4 mei 2016 inzake het hergebruik van overheidsinformatie (B.S. 3.VI.2016)	625
6. OMBUDSLIEDEN	
Wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (B.S. 27.III.1991) (<i>Uittreksel: art. 43, 43bis en 43ter</i>)	631
Wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (B.S. 7.IV.1995)	635
Decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst (B.S. 25.VIII.1998)	639
7. BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS	
Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) (Pb.L. 119, 4.V.2016)	649
• Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (B.S. 10.I.2018)	
Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (B.S. 5.IX.2018)	685
8. AMBTENARENRECHT	
Strafwetboek (W. 8 juni 1867; Nederlandse tekst vastgesteld bij W. 10 juli 1964, B.S. 2.XII.1964) (<i>Uittreksel: art. 227-227bis, 233, 259-262 en 458-458quater</i>)	735
Wetboek van Strafvordering (W. 17 november 1808; Nederlandse tekst vastgesteld bij W. 10 juli 1967, B.S. 6.IX.1967) (<i>Uittreksel: art. 29-29bis</i>)	739
• Koninklijk Besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het Rijkspersoneel (B.S. 8.X.1937, err. B.S. 18-19.X.1937)	

	Folio
Wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel (B.S. 24.XII.1974)	741
Wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen (B.S. 27.II.2003)	751
<ul style="list-style-type: none"> • Decreet van 7 mei 2004 houdende wijziging van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst, wat betreft de bescherming van ambtenaren die melding maken van onregelmatigheden (B.S. 11.VI.2004, ed. 1) → <i>Zie de gecoördineerde versie van het decreet van 7 juli 1998, v° II.1 Algemeen Bestuursrecht - 6. Ombudslieden</i> • Besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 houdende de vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid (B.S. 27.III.2006, ed. 1) • Wet van 15 september 2013 betreffende de melding van een veronderstelde integriteitsschending in de federale administratieve overheden door haar personeelsleden (B.S. 4.X.2013) 	
9. BESTUURLIJK GOEDERENRECHT/PUBLIEK-PRIVAAT DOMEIN	
Oud Burgerlijk Wetboek (W. 21 maart 1804; Nederlandse tekst vastgesteld bij W. 30 december 1961, B.S. 18.V.1962) (<i>Uittreksel: art. 537-544, 637, 649-652 en 713-714</i>)	755
Burgerlijk Wetboek (W. 13 april 2019, B.S. 14.V.2019) (<i>Uittreksel: art. 3.2, 3.3, 3.57, 3.59, 3.64, 3.67, 3.81, 3.116, 3.118, 3.129, 3.146-3.147 en 3.150</i>)	757
Gerechtelijk Wetboek (W. 10 oktober 1967, B.S. 31.X.1967) (<i>Uittreksel: art. 1412bis</i>)	761
Decreet van 18 juli 2003 betreffende publiek-private samenwerking (B.S. 19.IX.2003, ed. 1)	763
10. CONTRACTEN MET DE OVERHEID	
Wet van 17 juni 2013 [betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies] (B.S. 21.VI.2013)	769
Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten (B.S. 14.VII.2016)	791
Wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten (B.S. 14.VII.2016)	857
11. BESTUURLIJKE HANDHAVING	
<ul style="list-style-type: none"> • Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (B.S. 3.VI.1995) (<i>Uittreksel: titel XVI - Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen</i>) → <i>Opgenomen onder II.3.1. Omgevingsrecht</i> • Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (Gecoördineerd bij B.VI.Reg. 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening (B.S. 20.VIII.2009, ed. 2), met inw. op 1 september 2009) (<i>Uittreksel: art. 6.1.1.-6.6.4.</i>) → <i>Opgenomen onder II.3.1. Omgevingsrecht</i> 	
Wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (B.S. 1.VII.2013, ed. 1)	883
Kaderdecreet van 22 maart 2019 betreffende de bestuurlijke handhaving (B.S. 13.V.2019)	893
II.2. RECHTSBESCHERMING	
1. GRONDWETTELIJK HOF	
Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het [Grondwettelijk Hof] (B.S. 7.I.1989)	913
2. RAAD VAN STATE	
Gecoördineerde wetten op de Raad van State van 12 januari 1973 (B.S. 21.III.1973)	937

	Folio
Besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de [afdeling bestuursrechtspraak] van de Raad van State (procedurereglement) (B.S. 23-24.VIII.1948)	979
Koninklijk besluit van 2 april 1991 tot regeling van de rechtspleging voor de [afdeling bestuursrechtspraak] van de Raad van State inzake [het bevel en] de dwangsom (B.S. 1.VI.1991)	999
Koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State (B.S. 14.I.1992)	1003
Koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State (B.S. 1.XII.2006, ed. 2, err. B.S. 4.V.2007)	1009
Koninklijk besluit van 25 april 2014 tot bepaling van de gemeenrechtelijke procedureregels die toepasselijk zijn op de rechtsplegingen vóór de Raad van State waarin met volle rechtsmacht uitspraak wordt gedaan (B.S. 16.VI.2014)	1017
3. VLAAMSE BESTUURSRECHTSCOLLEGES	
Decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (B.S. 1.X.2014, ed. 2)	1021
Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (B.S. 3.XII.2014)	1039
4. BURGERLIJKE RECHTER	
Oud Burgerlijk Wetboek (W. 21 maart 1804; Nederlandse tekst vastgesteld bij W. 30 december 1961, B.S. 18.V.1962) (<i>Uittreksel: art. 1382-1386bis en 2244</i>)	1065
Gerechtigd Wetboek (W. 10 oktober 1967, B.S. 31.X.1967) (<i>Uittreksel: Deel III Bevoegdheid, art. 578-587, 590-591, 595, 608-611 en Deel VII Bemiddeling, art. 1724</i>)	1067
Wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu (B.S. 19.II.1993)	1081
• Wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen (B.S. 27.II.2003) → <i>Opgenomen onder II.1.8. Ambtenarenrecht</i>	
5. REKENHOF	
Wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof (B.S. 1.XI.1846)	1085
6. VERJARING VAN SCHULDVORDERINGEN TEGEN DE STAAT	
Wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 17 juli 1991 (B.S. 21.VIII.1991) (<i>Uittreksel: art. 94-95 en 100-107</i>)	1093
II.3. BIJZONDER BESTUURSRECHT	
1. OMGEVINGSRECHT	
Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (B.S. 3.VI.1995)	1099
Besluit van de Vlaamse Regering van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen [...] (B.S. 18.V.2000, ed. 1)	1211
Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (Gecoördineerd bij B.VI.Reg. 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening, B.S. 20.VIII.2009, ed. 2)	1213
Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van [stedenbouwkundige] handelingen waarvoor geen [omgevingsvergunning] nodig is (B.S. 10.IX.2010)	1323

	Folio
Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (B.S. 23.X.2014) (<i>Uittreksel: art. 1-113 en 386-397</i>)	1337
• Besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (B.S. 23.II.2016, ed. 1)	
Decreet van 24 februari 2017 betreffende onteigening voor het algemeen nut (B.S. 25.IV.2017)	1371
2. MIGRATIERECHT	
Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (B.S. 31.XII.1980)	1387
Koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (B.S. 27.X.1981, err. B.S. 28.X.1981, err. B.S. 20.XI.1981) (<i>Uittreksel: art. 1-98, 115 en 117-119</i>)	1525
• Verordening (EU) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (Visumcode) (Pb.L. 243, 15.IX.2009, rect. Pb.L. 154, 6.VI.2013)	
• Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (Pb.L. 180, 29.VI.2013)	
• Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore) (Pb.L 77, 23.III.2016)	
III. REGISTERS	
Alfabetisch register	1565
Chronologisch register	1567